

LEO TOLSTOI JA VALLANKUMOUS

Tällä otsakkeella kirjoittaa "Krasnaja Gasetassa" professori P. S. Kogan seuraavaa:

Kymmenen vuotta on kulunut Venäjän maan suuren kirjailijan kuolemasta ja venäläinen vallankumous muistelelee suuresti kunnioittaen hänen nimeään näinä juhlapäivinä. Vallankumous pitää häntä omanaan.

Ensi silmäyksellä tuntuu tämä käsittelemättömältä. Tolstoi paljasti epäillisen tsarinhallituksen, minkä vuoksi se kostikin häntä vihallaan ja armottomalla vainomisella. Tosin hylkäsi Tolstoi myöskin vallankumouksen keinot, hän nimitti niitä vihingolliseksi harha-askeliksi. Ja kuitenkin kumartaa vallankumous hänen edessään.

Tolstoi paljasti kirkon ukokulttuurin ja ilkeämielisyydessään erotti synodi hänet kirkon yhteydestä ja kieltäytyi hautaamasta häntä kirkollisista menoista noudattamalla. Mutta suuri kirjailija nousi myöskin vastustamaan sitä materialismia, jonka nojalla suoritetaan sosialistinen vallankumouksemme. Ja siitä huolimatta vallankumouksen johtomiehet, materialistit ylistävät Tolstoin nimeä tänään kaikissa Venäjän auditorioissa.

Niin Tolstoi kuului vallankumoukseen, sentähden että sille kuuluvat kaikki, joilla on herkkä omatunto, jotka tuntevat suurta tuskaa riistettyjen ja sorrettujen vuoksi.

Hän kulki omaa tietään. Hän oli herra ja varakas tilanhaltija. Ja kun omatunto kutsui häntä tuomioistumensa eteen, niin tunsikin ennen muuta velvollisuutensa niitä kohtaan, joiden raskaalla työllä elivät hänen esi-isänsä ja vanhempansa — venäläisen talonpojan edessä. Luovuttamalla talonpojalle vuositasojen ryöstämää, liittymällä ja yhteisesti hänen kanssaan tekemällä maatyötä, tunteutumalla talonpojan "oikeuskäsitteeseen" — siinä ne periaatteet, joita sovitettamalla luokkansa synnit se suurin edustaja tahtoi sovittaa.

Siinä syy, minkätähden hän ei rakastanut kaupunkielämää, ei rakastanut sen loistoa ja kevytmielisyyttä, johon olivat vajonneet riistäjät ja tsaarilliset onnenonkijat, ei rakastanut näitä teattereita ja yliopistoja, joissa tiede ja taide palvelivat varakkaiden makua ja himmensivät sorrettujen järjen ja tunteet. Hänestä tuntui, että tämä valheen ja mädännäisyyden myrkyttämä kaupungin elämä ei voi muodostua maaperäksi yhteiskunnan parantamiseksi. Siinä syy, minkätähden hän ei hyväksynyt yhtävähiin työväenliikettä kuin sosialistista oppiakaan, ei hyväksynyt viikivaltaisia keinoja sortajien kukistamiseksi. Hänestä tuntui, että talonpoika soinnollisuudellaan ja rakkautellaan politiikkaan, rakkautellaan maahan arvosteleoikeammin elävää, kuin työläinen. Ensiksikin on valta otettava tilanhaltijoilta ja kapitalisteilta ja annettava työtäkeville.

Ja Tolstoi kehotti kääntymään maaseudun puoleen, kehotti kaikkia vapautumaan, elämään talonpoikaista työelämää, mutta vastustaa tsaarillisen hallituksen väkivaltaa ei vallankumouksella, ei aseellisella kapinalla, vaan passiivisella vastustuksella, kieltäytymisellä alistautumasta, mikä vain tuskien uhrien hinnasta.

Tuntuu ikäänkuin olisi Tolstoi melle vieras. Tiedämmehän nyt, että tätä tietä ei mitään saavuteta, että vain köyhällistö, sankarimaisella ponnistuksella kukistettuaan sortajat ja houkuteluaan mukaansa taisteluun veljensä talonpojat, on siis lähtenyt astumaan oikeata tietä.

Minkätähden tulee köyhällistön kunnioittaa Tolstoita?

— Hänen heikkuvat puheensa, hänen herkkä omatuntonsa johtivat niille teille, joita vastaan hän puhui lopullisissa johtopäätöksissään.

— Ei kukaan ole ymmärtänyt niin nerokkaasti kuvata vallassaolevien halpamaisuutta ja inhoitavuutta kuin hän, ei kukaan ole paljastanut niin syvästi ja selvästi, että ihmiskunnan onnettomuuksien ja kärsimysten perussyynä ilmenevät yksilytömsomistusoikeus ja toisen työn riistaminen.

Tolstoi sanoi: "Älkää turvautuko väkivaltaan, älkää tarttuko aseisiin." Hän arveli, että hän opettaa soinnollisuutta, mutta todellisuudessa kyivi hän eripuraisuutta, sillä ne jotka noudattavat häntä, eivät liittyneet tsarin armeijaan, kieltäytyivät suorittamasta asevelvollisuutta, kuolivat vankiloissa ja herättivät vihamielisyyden tunnetta joukoissa, jotka näkivät parhaimman miestensä turmion.

Tolstoi sanoi: "Maa kuuluu sille, joka sillä tekee työtä, toimetomat laiskurit eivät saa sitä omasta". Ja hän puhui tätä niin vakuuttavasti ja selväpiirteisesti, että hänen puheensa soinnollisuudesta eivät enää voineet sammuttaa taistelutarvetta toisuuden puolesta.

Tolstoi sanoi: "Teidän tieteenne on valheellinen, se todistaa, että tämä kohtuuton järjestys on todellinen järjestys, teidän hallituksenne on halpa-

mainen, sentähden, että se sortaa kansaa, teidän taiteenne ei ole taidetta, sillä se kukoistaa kansan työn varassa, mutta palvelee tyydyttääkseen ylen kyllästyneiden ihmisten mielihaluja." Ja vaikka hän puhui, että ainoa, mikä on tehtävä, on luopua kaikesta tästä valheesta, mutta hänen sanansa kaikuivat niin todenmukaisina ja voimakkaina, että elivät ihmiset eivät voineet olla tulematta tarttutuiksi halusta uudestimuodostaa sekä tiede että taide että taloudellinen elämä.

Kas siinä syy, minkätähden hän on vallankumouksien ystävä, vaikka ei tahtonutkaan olla sen ystävä. Siinä syy minkätähden hän jätti sille hiotut nuolenterät. Siinä syy, minkätähden hän, vaikka kulkikin omaa tietään, palveli vallankumousta: vallankumousta palvelee jokainen, joka palvelee totuutta. — TUT.

LAPSIRJUUS SALT LAKESSA.

Salt Lake City, Utah. — Sellittien että sadottain lapsia myydään kirjaimellisesti vuosittain Salt Lakella suosittelee lasten oikeuden tuomari Hugo B. Anderson raportissaan kuvernöörille lainlaadinnallisista toimenpiteistä ryhtymistä tätä liikennettä vastaan.

Hän tuomitsee nykyisen oikeusmenettelyn, jossa asioita käsitellään välinpitämättömästi ja tuomioita annetaan alvankuin itsestään selviä asioita oikeuslaitoksen ollessa valla keinoja, millä panna toimeen tiedusteluja ja tutkimuksia.

"Minä uskon", sanoo tuomari, "että lapsikaupan tutkiminen on välttämätöntä jos mieleltään saada selville tilanteen hirvittävyys ja saada oikeuslaitokset ja muut toimimaan menestyksellisesti pulman suhteen."

JUHLARUNO

(Monessen S. S. Osaston 16:sta vuosijuhlain marrask. 6 ja 7 p:nä, 1920) Ja toinen, vuotain hikeä ja verta: mä raadan, että elän — ainakin.....!

Kirj. Eemeli Rautajainen.

Loi syksy maahan taaskin kahleittansa
miss' kesän jäljet vielä ilakoi.
Miss' seisoi puu vehryt puvussansa
nyt syksyn kellassa jo vaikeroi.....

Näin vaihtuu kauneus ja sortuu kukka,
min' kesä nostanut oi' kasvamaan.
Käy luonnon kauneuden yli hukka
ja verhoo kaikki routevaipallaan.

On syksy luonnossa. Ja ihmisellä myös kesän toivehia raataa syys.
Kuin valta vahva viel' on vääryydellä
ja lokaan syöstynä on IHMISYYS!

Miss' nosti toive kärsinehen rintaan,
niin jalon uskon sekä aatoksen:
ett' loisi ihmisyytensä jo ihanintaan
orasta elämähän kärsineen.

Niin siihen iski sorron mahti musta,
löi vihallansa toivon hedelmään!
Ja kylvi kostoja ja kauhistusta
elämän alhoissa eläjään.....

Lie ihmisellä toki elämässään päämaali, taikka toivo, tavoitus mit' kohden pyrkii, vaikka kärsinässä
jo ammottaiskin synkkä ankeus.....

Käy toinen toivovana, että vielä kerta mun tieni nousee hyvinvointiin.

Näin meillä ihmisillä, jos ei usko hyvään,
niin silloin usko meillä on paheeseen.
Mutt' usko, mikä eloon heikentyvään
luo halua elää päivään huomiseen.....

Me täällä, joita tehtaan jyske, pauhu ain' yhä kutsuu työhön raadantaan,
miss' meitä ympäröipi tulenlieskat,
sauhu:
me mitä täällä orjat toivotaan?

Me orjat, joit' ei puutu uskallusta kun käymme raadantahan raa'impaan.
Me vailla oisimmeko vakaumusta,
min' eteen käymme orjat, toimimaan?

Ei.....! Vastaa tunnon ääni ihmis-orjan,
ei puuttua voi meiltä vakaumus.
Kun puutteihissa nääntyi selkä norja,
niin silloin kasvoi usko, uskallus!

Niin silloin kasvoi usko Joukkotyöhön,
kuin voima yksilön ol' uhraus.
Kun sortui ihmisyyden jätteet sorronyöhön
ja mielen hyyti synkkä ankeus.

Siks' juhla meillä työtä raatavilla on, että kasvais side sovinnon
ja nousis mieli tiedoks' ihmisillä
miss' vielä aatos vaipeu lakohon,
—

Siks' kulkekaamme kylvään sovittusta taas vuosikunnes taaskin juhliitaan.
Meillä riittäköhön voimaa, innostusta
sill' voimaa suurta siinä tarvitaan.....

JACK LONDON ELÄMÄN RUNOILIJANA

Kirj. Rieti Itkonen.

London on nykyajan lapsia, syntynyt 1876 ja kuollut 1906. Hän syntyi ja kasvoi Californian valtiossa Yhdysvalloissa.

Londonin elämänvaiheet ovat ehkä kirjavammat kuin kenenkään muun suurkirjailijan. Köyhästä kodista lähtien ja koko elämänsä alkutaipaleen ankaraa leipätaistelua taistellen on hän henkilökohtaisesti saanut tutustua elämän varjopuoliin. Sanomalehtipojasta aterin salapyytäjäksi (osterirosvoiksi), tehtaan työmieheksi, merimieheksi, kullankaivajaksi, metsästäjäksi, kulkurikerjäläiseksi j. n. e. kävi hänen uransa. Vähän yli 20-vuotiaana suoritti hän kolmessa vuodessa ylioppilastutkinnon pääasiassa itseksensä opiskellen, teki työtä kuin juhta, 18—20 tuntia päivässä, luki ja kirjoitteli — ensin paperikoriin ja sittemmin vähitellen sanomalehtiin, aikakauslehtiin, maailmanlehtiin — kunnes lopulta kustantajat suorastaan kilpailivat hänen tuotteistaan. Elämänsä viimeiset kymmenen vuotta voi hän viettää jokseenkin "vapaana kansalaisena", hyvinvoipana, jopa varakkainakin, laiminlyömittä kuitenkaan seikkailumatkoja, urheilua ja työväenpuolueensa toimimista. Kirjailijauransa alkuaikoina hän solmi avioliiton, tullen usean lapsen isäksi. Kun vielä mainitsemme, että hän v. 1911 otti osaa Meksikon kapinaan joutuen ankaran taistelun jälkeen hallituksen joukkojen vangiksi, josta hän kuitenkin Yhdysvaltain kansalaisena verrattain vähällä selviytyi sekä lopuksi, että hän v. 1916 talvella kuoli huvilassaan "Kuun laaksossa" lähellä San Franciscoa, niin olemmekin hahmoitelleet hänen elämänsä ulkonaiset puitteet, joihin puitteisiin sopii määrittömästi hellittämättömyyttä, rasittavaa ruumiillisuutta ja henkistä työtä sekä seikkailuja kaikissa maan äärisissä Pohjois-Jäämerestä Etelän napaseuduille, Lontoosta Japaniin ja Kiinaan, Klondykeesta Australiaan. Hänen kuolemastaan, joka tapahtui aivan liian aikaisin, kesken parasta ruumiin ja hengen mieluutta, ei ole täällä julkisuudessa näkyneet paljoakaan tietoja, mutta sitä runsaampina ja ristiriitaisempina tulvavali kaikenlaisten tietojen ja selitysten lähde Amerikassa hänen kuolemansa jälkeen. Muutamien selitysten mukaan myrkyttivät hänet kateeliset kilpailijat, toisten selitysten mukaan nautti hän erehdyksessä myrkyä lääkkeenä ja kolmannet tiedot selittivät hänen itse myrkyä nauttimalla lopettaneen päivänsä. Viimeksimainittu otakauma lienee totuudenmukainen.

Jos sitten siirrymme tutkimaan hänen kirjallista tuotantoaan, niin ei ole ollenkaan sattuma, että se on amerikalaisen aikaansaannosta. Päävastoin kuvastuu hänen kirjallisuudessaan suurin piirtein elämä sellaisena, jollaisena se juuri Amerikassa oletetaan. Häikäilemättömänä, lahjomattoman ankarana taisteluna elämästä ja kuolemasta raakaan, mutta rikkasta luontoa vastaan, jossa taistelussa heikko auttamattomasti sortuu, mutta voimakas korjaa siitä runsaan,